

KVANTITATIVA UNDERSÖKNINGAR AV NÅGRA TRÄDLAVSARTER TILLHÖRANDE
SLÄKTENA ALECTORIA OCH BRYORIA.

Sparrevik, E.
Renförsöksavdelningen
Sveriges Lantbruksuniversitet.

Inledning.

Träd lavar är en viktig betesresurs för renar under tider med svåra snöförhållanden (speciellt under vårvintern) när betning av marklevande växter ej kan ske. Tillgång till träd lavsrika skogar inom renskötselområden har därför stor betydelse för rennäringen (Scotter 1962; Eriksson 1984).

Fjällbarrskogarna tillhör de biotoper som är hänglavsrika. Skogsbruket har på senare tid visat ett ökat intresse för att avverka inom dem betingat dels av industrins brist på skogsråvara, dels av sysselsättningsskäl (Rennäringsnytt 1982). Om en storskalig avverkning inom orörda fjällnära barrskogar sätts igång kommer detta att skapa problem för rennäringen eftersom träd lavarna försvinner från berörda områden under lång tid. Denna förlust av bete måste ersättas med stödfoder. En sådan utfodring med exempelvis hö måste ske genom stegvis tillvänjning och kan orsaka en extra kostnad på 70-80 kr per ren och år (Rennäringsnytt 1982).

Sammanfattning.

Tre hänglavsrika granskogområden inom Västerbottens och Norrbottens län utvaldes för att kvantifiera det fastsittande samt nedblåsta betesförrådet av tagellavar (Alectoria spp. och Bryoria spp.) åtkomligt för renar. Den på träden fastsittande lavbiomassan bestämdes (från marken upp till 2,5 m trädhöjd). Nedfallet hänglavs-förråd undersöktes genom linjetaxering och uppsamling i fallförnabiomassakorgar.

Inom försöksområdena beräknades de fastsittande tagellavs-förråden till mellan $0,3 \pm 0,2$ - $34,3 \pm 10,8$ kg/ha för garnlav (*Alectoria sarmentosa*) och $16,9 \pm 2,2$ - $35,2 \pm 9,2$ kg/ha för *Bryoria* spp. Linjetaxeringsmetoden gav ett kalkylerat nedfallet betesförråd varierande från 0 - $8,5 \pm 2,7$ kg/ha per undersökningstillfälle, medan med korgförsöket ett beräknat betesförråd på $35,7 \pm 2,8$ kg/ha under perioden 26/11 1981 till 24/6 1982 av huvudsakligen *Bryoria* spp. erhöles.

Signifikant positiv korrelation mellan lavbiomassa/träd (*Bryoria* spp.) och trädhöjd, träddiameter, nedre krondiameter, grenlängd och antal grenar upp till 2,5 m höjd konstaterades.